

Berichten

Verenigingsverslagen en -mededelingen

Nederlandse Vereniging voor Prothetische Tandheelkunde

Bestuurswisseling

Het bestuur van de *Nederlandse Vereniging voor Prothetische Tandheelkunde* is per 1 augustus 1995 als volgt samengesteld:

Dr. J.V. Laverman, voorzitter
F. de Vries, secretaris
Dr. H. Reintsema, penningmeester
P. Goedgebuure, lid
R.P.J. Wils, lid.

Het adres van het secretariaat is: Het Lage Erf 1, 6818 RK Arnhem.

Binnenland

Post Academisch Onderwijs Tandheelkunde

Cursussen in de maand oktober

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maand oktober onder auspiciën van de *Stichting Post Academisch Onderwijs Tandheelkunde* worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het *Cursusprogramma 1995/1996*.

ACTA	Endodontologie I, basiscursus, 5 en 6 oktober
ACTA	Panoramische röntgenopnamen, 6 oktober
AZG*	Suprastructuren op implantaten, 5, 6 en 7 oktober
KUN	De volledige prothese, 11, 13, 20 en 27 oktober
ACTA	Ortho A, 13 oktober, 3 en 4 november, 15 december
PP***	Parodontale diagnostiek en behandelingsplanning, 13 en 14 oktober
ETC**	Apexresectie, 19 oktober
ACTA	Craniomandibulaire dysfunctie, basiscursus, 20 oktober
KUN	Moderne opbouwtechnieken, 20 oktober
HW****	Adhesieve tandheelkunde, 27 oktober

* Mondziekten en kaakchirurgie van het Academisch Ziekenhuis te Groningen

** Educatief Centrum Tandheelkunde,

Regattaweg 11, 9713 AJ Groningen
*** Parodontologie Praktijk Groningen, Ubbo Emmiusingel 17, 9711 BB Groningen

**** Hotel Wolfheze, Wolfhezerweg 17, 6874 AA Wolfheze

Promotie

M.H. van der Veen

Op vrijdag 8 september 1995 promoveerde mevrouw M.H. van der Veen tot doctor aan de Rijksuniversiteit Groningen op een proefschrift getiteld 'Quantification of root surface carious lesions'.

Promotor was prof. dr. J.J. ten Bosch.

Hans Rodenburg Stichting

Hans Rodenburg Lezing d.d. 6 oktober 1995

Op 6 oktober a.s. zal tijdens de klinische middag ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Kliniek voor Parodontologie Amsterdam & Alkmaar de eerste Hans Rodenburg lezing worden gehouden. De lezing wordt verzorgd door professor S. Nyman en dr. D. Lundgren. Nyman zal ingaan op de prothetische voorzieningen bij parodontaal behandelde patiënten en Lundgren zal spreken over krachtenverdeling op cantilevers, implantaatgedragen constructies en natuurlijke elementen. De lezing wordt door de Hans Rodenburg Stichting georganiseerd onder auspiciën en met steun van de NVVP.

Inlichtingen: Hans Rodenburg Stichting, De Boelelaan 589, 1082 RM Amsterdam.

Stichting Voeding Nederland

Symposium 'Voeding van/voor gezonde en zieke ouderen'

Op dinsdag 7 november a.s. organiseren de Nederlandse Vereniging van Diëtisten, de Stichting Voeding Nederland en de Nederlandse Vereniging voor Voedsel en Levensmiddelentechnologie het symposium 'Voeding van/voor gezonde en zieke ouderen'. Het symposium wordt gehouden in de Beatrixhal van het Jaarbeurs Congres Centrum te Utrecht. Aanvangstijd is 9.00 uur.

De toegangsprijzen bedragen: f 95,- voor leden van NVD en NVVL; f 55,- voor studenten en personen van 60+; f 125,- voor overigen.

Inlichtingen: Stichting Voeding Nederland, tel. 070-3510883; Nederlandse Vereniging voor Diëtisten, tel. 04120-24543.

Centraal Overleg Bijzondere Tandheelkunde

Bestuurswisseling

Het bestuur van het *Centraal Overleg Bijzondere Tandheelkunde* heeft vanaf 10 juni 1995 de volgende samenstelling:

Dr. A.P. Slagter, voorzitter
Dr. P.C. Makkes, secretaris
J.M.J. Moors, penningmeester
Mw. A.E. Kraaijenhagen-Oostinga, lid

Het adres van het secretariaat is: Dr. P.C. Makkes, Stichting voor Bijzondere Tandheelkunde, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam; tel. 020-5188541; fax: 020-5188552.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Nieuwsbrief BIG 'Tuchtrecht: Niet met tucht alleen'

In dit artikel wordt kort ingegaan op de samenhang en de verschillen tussen het tuchtrecht, het burgerlijk recht en het strafrecht. De Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst en de Wet Klachtrecht krijgen daarnaast speciale aandacht.

Burgerlijk recht en strafrecht

Het burgerlijk recht regelt de relatie tussen burgers. Het bevat bijvoorbeeld regels die van toepassing zijn op het uitvoeren van overeenkomsten, het leveren van wanprestaties en het toebrengen van schade. Als in het kader van de hulpverlening schade ontstaat en de patiënt (of diens familie) van mening is dat de schade aan de hulpverlener verweten kan worden, kan de patiënt met behulp van het civiele recht trachten de schade van de hulpverlener vergoed te krijgen. De schade kan het gevolg zijn van onzorgvuldig handelen en/of het nalaten van handelen door een zorgverlener. De rechter kan de schadevergoeding die de patiënt eist op verschillende gronden toewijzen, bijvoorbeeld als hij bewezen acht dat de zorgverlener niet handelde zoals mag worden verwacht van een gemiddelde vakgenoot in vergelijkbare omstandigheden. De civiele rechter baseert zijn oordeel niet direct op de beroeps- of tuchtnormen, die echter wel meewegen in de beoordeling. Is

een individuele beroepsbeoefenaar door de civiele rechter vrijgesproken, dan sluit dit een mogelijke veroordeling door de tuchtrechter niet uit. Andersom kan na een tuchtrechtelijke uitspraak de zaak als civiele procedure worden voortgezet.

In het uiterste geval kan een patiënt de weg van het strafrecht opgaan. In het strafrecht stelt de rechter vast of iemand, bijvoorbeeld een zorgverlener, een strafbaar feit heeft gepleegd. Dat zijn handelingen of gedragingen die in het Wetboek van Strafrecht (en soms op andere plaatsen, onder andere in de Wet BIG) strafbaar zijn gesteld. Het gaat dan bijvoorbeeld om het ten onrechte een wettelijke beschermde titel voeren of seksueel contact hebben met patiënten. De patiënt kan aangifte doen bij de politie, een officier van justitie of een inspecteur voor de gezondheidszorg. Ook hier baseert de rechter zijn oordeel niet op de beroepsnormen. Overigens ken de Wet BIG eveneens enkele specifieke strafbepalingen. Wie bijvoorbeeld iemands gezondheid schade toebrengt of een aanmerkelijke kans op schade veroorzaakt, kan daarvoor worden gestraft.

Burgerlijk recht speciaal: de WGBO

Sinds 1 april 1995 bevat het burgerlijk Wetboek bijzondere bepalingen over de relatie tussen hulpverlener en patiënt: de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Het uitgangspunt van de WGBO is de eigen verantwoordelijkheid van de hulpverlener voor zijn handelen als goed hulpverlener. De wet bevat de verplichtingen waaraan de hulpverlener zich moet houden. Belangrijk is dat de wet uitgaat van de vertrouwensrelatie tussen hulpverlener en patiënt.

Centraal in de WGBO staan het recht op informatie en de toestemming. De hulpverlener dient de patiënt duidelijk en in begrijpelijke taal te informeren over de aard en het doel van het onderzoek of de behandeling, de te verwachten gevolgen en de eventuele risico's voor de gezondheid van de patiënt. De hulpverlener moet ook informatie geven over andere methoden van onderzoek en behandeling die in aanmerking komen, en over de vooruitzichten met betrekking tot de gezondheid. De plicht tot het geven van informatie is echter geen absolute verplichting. De hulpverlener wordt geacht de aard van de informatie en de tijdstippen waarop die gegeven wordt, af te stemmen op de behoefte en de mogelijkheden van de patiënt. Als de patiënt te kennen geeft geen informatie te willen hebben, dient de hulpverlener dat te respecteren. Tenzij de hulpverlener oordeelt dat deze wens niet opweegt tegen het nadeel dat de patiënt of anderen ondervinden van het niet afdoende geïnformeerd zijn.

De toestemming is een van de belang-

rijkste elementen in de behandelingsovereenkomst: voor iedere medische behandeling of verrichting heeft de hulpverlener de toestemming van de patiënt nodig. De toestemming vloeit voort uit het zelfbeschikingsrecht van de patiënt. Zonder toestemming kan de hulpverlener geen behandeling in gang zetten of voortzetten. De patiënt heeft het recht bij verrichtingen van ingrijpende aard de hulpverlener te vragen de toestemming schriftelijk vast te leggen.

In dit kader wordt wel de term 'informed consent' gebruikt. Daarmee wil men aangeven dat de patiënt eerst goed geïnformeerd moet zijn, voor hij of zij toestemming kan geven.

Voorts bevat de WGBO regels over minderjarigen, de schriftelijke wilsverklaring, vertegenwoordiging, bescherming van de privacy, dossiervorming en centrale aansprakelijkheid bij behandeling in een ziekenhuis.

In de kern bevat de wet geen nieuwe zaken. De wet is veel meer een codificatie in wetsartikelen van reeds bestaande fatsoensnormen en eisen van professioneel handelen. Het zal duidelijk zijn dat de normen van deze wet meetellen bij het beoordelen van het 'goed hulpverlenerschap'.

Tuchtrecht en klachtrecht

Met de invoering per 1 augustus 1995 van de Wet Klachtrecht cliënten zorgsector krijgen patiënten een specifieke regeling om klachten in te dienen. Op grond van de Wet Klachtrecht dient iedere hulpverlener met ingang van 1 november 1995 over een goede klachtenregeling te beschikken. De wet bevat enkele normen die een goede klachtenbehandeling waarborgen. Zo dient de behandeling van klachten opgedragen te worden aan een commissie, bestaande uit ten minste drie leden met een onafhankelijke voorzitter. Dit geldt ook voor beroepsbeoefenaren die een eigen praktijk hebben. De klachtencommissie heeft tot taak een uitspraak te doen over de gegrondheid van de klacht. Tevens kan de commissie aanbevelingen doen. Vervolgens dient de hulpverlener binnen een maand mede te delen welke maatregelen hij zal treffen naar aanleiding van het oordeel van de klachtencommissie.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de klacht, voordat het tot een uitspraak komt, door bemiddeling wordt opgelost. Aan de patiënt is de keuze om daarmee in te stemmen.

De verwachting is dat door het bieden van een goede klachtenregeling veel patiënten zullen afzien van de gang naar de tuchtrechter. Hiermee wordt ook voorkomen dat patiënten zich teleurgesteld voelen als de uitspraak luidt: 'De klacht is gegrond, maar het optreden van de hulpverlener betekent geen overtreding van de normen van het tuchtrecht'. Het tuchtrecht heeft immers

niet ten doel de patiënt genoegdoening te bieden, maar veeleer het bewaken van de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

Agenda

*Eerste vermelding

Zaterdag 23 september

Najaarsvergadering en viering van het vijfde lustrum van de Vereniging tot Bevordering der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten (VBTGG) in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Kindertandheeskunde (NVvK). Lokatie: Katholieke Universiteit te Nijmegen. Inlichtingen: secr. VBTGG, Avenue Concordia 95, 3062 LD Rotterdam; tel./fax 010-4334243.

Zaterdag 23 september

WTA-cursus 'The clinical management of temporomandibular disorders' door J.P. Okeson. Lokatie: Nieuwe Buitensociëteit Zwolle.

Woensdag 28 september

Symposium 'Preventie van kindermishandeling' in congrescentrum De Reehorst te Ede. Voor informatie en aanmelding: Buro Extern, tel.072-644809.

Zaterdag 30 september

Open dag van de Stichting Voluntary Service Overseas (VSO) Nederland. Deze stichting bemiddelt op aanvraag van lokale organisaties bij uitzending van beroepskrachten op het gebied van o.a. gezondheidszorg, landbouw, onderwijs en sociaal-maatschappelijk werk voor een periode van minimaal twee jaar. Lokatie: VSO, Hooghiemstraplein 142, 3514 AZ Utrecht; tel. 030-769231/237.

*Dinsdag 3 oktober

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis te Breda. Thema: 'Orthodontie en kaakchirurgie, twee handen op een gezicht'. Sprekers zijn dr. J.G. Dagers en S.J.T. Warringa. Aanvang: 20.15 uur. Inlichtingen: K. van Keimpema, Stationsstraat 44, 5121 ED Rijen; tel.020-1612-24756; fax: 01612-20858.

Vrijdag 6 oktober

NVT Najaarscongres 'Pijn' in het Jaarbeurs Congres Centrum te Utrecht. Inl.: NVT, tel. 03402-40798.

Vrijdag 6 – zaterdag 7 oktober

Vierde internationale congres met als titel 'See you IV' van de Nederlandse Vereniging voor Orale Implantologie in het Kurhaus Hotel te Scheveningen. Thema's zijn: 'Behandeling en voorkomen van complicaties betreffende anatomie, esthetiek, botvervangende technieken, GTR-resorbeerbaar

versus niet-resorbeerbaar en juridische aspecten. Inlichtingen: F. van Bunnik, Graanaat 72, 1703 BE Heerhugowaard; tel. 02207-16820.

Dinsdag 10 en 24 oktober, dinsdag 7 november

Basis cursus NVOI 'Orale implantologie' in het Academisch Ziekenhuis te Utrecht. Kosten: f 1250,-. Inlichtingen: mevr. W.J. Paase, secr. Mondziekten/kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van de Universiteit Utrecht; tel. 030-533540; fax 030-535537.

Vrijdag 13 oktober

Open dag van het Centrum voor Bijzondere Tandheelkunde in het Rijnstate Ziekenhuis te Arnhem. Het thema is: 'Hoe bijzonder is Bijzondere Tandheelkunde?'. Lezingen worden gehouden onder anderen door dr. P.J.W. Stoelinga, dr. A.P. Slagter, Th.J.M. Hoppenreijns, dr. J.J.A. Brouns, dr. P.A. Blijdorp, mevr. R.S.A.J. Mulder-Griffioen en A. Heyboer. Moderator is prof. dr. H.A. de Koomen. Aanvang is 14.30 uur. Inlichtingen: A. Heyboer; tel.085-430025/647747.

Vrijdag 13 oktober

Najaarsvergadering van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap in het Academisch Ziekenhuis te Utrecht. Thema: Ontwikkelingen in beeldvormende technieken; tandheelkundige toepassingen. Inl.: prof.dr. G.J. Truin, vakgroep Cariologie en Endodontologie, postbus 9101, 6500 HB Nijmegen; tel. 080-616410.

Zaterdag 14 oktober

WTA-cursus 'Diagnostics and treatment solutions in orthodontics' door J. Kurol. Lokatie: Congresgebouw te Den Haag.

***Dinsdag 17 oktober**

Klinische avond in het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) met als thema: 'Traditionele en lichtuithardende glasionomeerementen'. Sprekers zijn: prof. dr. C.L. Davidson en dr. A.J. de Gee. Aanvang: 20.00 uur. Inlichtingen: mevr. M. van der Veer; tel.020-5188 305.

Donderdag 19 – zaterdag 21 oktober

VTT'95, Vakbeurs voor Tandheelkunde, Tandtechniek en Mondhygiëne in de Jaarbeurs te Utrecht.

Dinsdag 31 oktober

Klinische avond afd. Mondziekten en Kaakchirurgie/Orale Pathologie van ACTA/VU-ziekenhuis. Programma: 1. dr. C. de Baat: Tandheelkundige behandeling van oudere patiënten: mogelijkheden en beperkingen. 2. Korte casuïstische mededelingen door stafleden. Aanvang: 20.00 uur. Lokatie: Polikliniek VU-ziekenhuis, De Boelelaan 1118, Amsterdam. Inlichtingen: secr.

Mondziekten en Kaakchirurgie, AZVU, postbus 7057, 1007 MB Amsterdam; tel. 020-444 1023.

Donderdag 2 – vrijdag 3 november

Cursus '100 jaar röntgenologie' door de Dr. G.J. van Hoytema Stichting. Lokatie: Gebouw De Vrijhof, Universiteit Twente Enschede.

Donderdag 9 november

Klinische Avond Tandheelkunde Nijmegen met het thema 'Chirurgische orthodontie'. Inl.: vakgroep Parodontologie en Preventieve Tandheelkunde, KUN, postbus 9101, 6500 HB Nijmegen; tel. 080-614039; fax 080-541314.

Vrijdag 10 november

Cursus 'Afwijkingen van het mondslijmvlies' door dr. A.K. Panderes en dr. F.K.L. Spijkervet. Lokatie: Wilhelmina Ziekenhuis te Assen. Aanvang: 10.00 uur. Inlichtingen: secr. WZA; tel. 05920-25325.

Vrijdag 10 november

Najaarsvergadering NVOs. Inlichtingen: J.W.Booij; tel. 01830-34576.

Vrijdag 17 november

Najaarscongres van de NVvP met als thema 'Esthetiek' in het Turfschip te Breda. Inlichtingen: secr. NVvP, postbus 24, 9649 ZG Muntendam; tel. 05987-27309; fax 05987-23789.

Vrijdag 17 november

Najaarsvergadering Vereniging Medisch Tandheelkundige Interactie (VMTI) met als thema 'Arts, tandarts en patiënt: behandelen, onderhandelen en verwijzen'. Lokatie: Vergadercentrum Koningshof – Veldhoven, Locht 117, 5604 RM Veldhoven. Inlichtingen: secr. VMTI; tel. 020-5188 286; fax 020-5188 333.

Zaterdag 25 november

Wetenschappelijke najaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Schisis en Craniofaciale Afwijkingen (NVSCA) in het Sophia Ziekenhuis te Zwolle. Thema: 'Schisis en Functie'. Belangrijkste spreker is prof.dr. G. Pfeifer (Hamburg). Inlichtingen: secr. NVSCA, dr. H.J. Rummelink, Wierdensestraat 36, 7607 GJ Almelo; tel. 0546-825875/825655; fax 0546-851050.

Vrijdag 8 december

Het 14e wetenschappelijke congres van de Nederlandse Vereniging voor Gnathologie vindt plaats in het Kurhaus te Scheveningen met het thema 'Orofaciale pijn'. Inlichtingen: mw. M.E. de Wit, secr. Frankenslag 345, 2582 HP Den Haag.

1996

***Donderdag 21 maart**

Voorjaarsvergadering van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap i.s.m. het Nederlands Huisartsen Genootschap met als thema 'Standaarden'. Inlichtingen: prof. dr. G.J. Truin, vakgroep Cariologie & Endodontologie, KUN, postbus 9101, 6500 HB Nijmegen; tel. 080-616410.

Vrijdag 26 april

Voorjaarsvergadering van het NVT met als thema 'Orthodontie, kwaliteit in de algemene praktijk'. Lokatie is de Jaarbeurs te Utrecht. Inlichtingen: secr. NVT, Luifelsteede 56, 3431 JP Nieuwegein.

Vrijdag 31 mei – zondag 2 juni

Congres NVvP over 'Service & Management' in Papendal te Arnhem. Inlichtingen: B. van Noordenne; tel. 05987-27309; fax 05987-23789.

Buitenland

Dinsdag 26 – zaterdag 30 september

Cursus van de Stichting Intercongress 'Your yearly update in general dentistry' (basaal oraal): conserverende tandheelkunde (J.P. van Amerongen); voorspelbaar werken in de prothetische tandheelkunde (N. Postema); occlusie en herstel (N.H.J. Creugers); invasieve en noninvasieve diagnostiek (L.L.M.H. Habets). Lokatie is *Sheraton Nusa Indah Resort* op Bali, Indonesië. Inlichtingen: Meeting & Convention Travel; tel. 02975-31322; fax 02975-64165.

Donderdag 5 – zaterdag 7 oktober

International Dental Showcase '95 in de NEC Birmingham, UK. Inlichtingen: R. Horner; tel. 0044 753 553121.

Vrijdag 6 – zaterdag 7 oktober

Cursus over het CEREC-systeem in Aken. Inlichtingen: prof.dr. J. Rotgans; tel./fax 00-492302 30451.

Maandag 23 – vrijdag 27 oktober

83rd FDI Annual World Dental Congress, Hong Kong. Inlichtingen: FDI London; tel. 0044 71 9357853.

Donderdag 26 oktober

Vierde congres van de European Veterinary Dental Society (EVDS). Inlichtingen: P.G.K. Remeus; tel. 023-277666.

Dinsdag 7 – vrijdag 10 november

The 7th Biennial Congress of the European Society of Endodontology in Tel Aviv, Israël. Inlichtingen: prof. dr. P.R. Wesselink, ACTA, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam; tel. 020-5188 443.